

Szerkesztői iroda:

Kassa, Főutca 64. sz. a.
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.Kéziratok vissza nem
adtnak.Csak bérmentes leveleket
fogadunk el.Semmit sem közlünk, ha
nem tudjuk, kitől jön.

Megjelenik minden vasárnap.

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A vidéki színészet érdekeit képviselő hetilap.

A kassai színügyi választmány hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Hirdetvényt:

Kassa, főutca 64. sz.
hová az előfizetési díjak
küldendők.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldveEgész évre... 6 frt — kr.
Fél évre... 3 frt — kr.
Negyed évre... 1 frt 50 kr.
Két óra... 1 frt — kr.
Egy óra... — frt 50 kr.Előfizetések bármely nap-
tól elfogadtnak.Nyit-tér soronként 15 kr. A
nyit-téri díjak előre fizetendők

A színészek társadalmi állása.

— Harmadik közlemény. —

(Vége.)

A későbbi időkből kiválik Sebastian de Prado, továbbá Calderon Mária, ki a királylyal való összeköttetése folytán Spanyolország történetében is szerepelt, s később zárdaiba lépett, hol mint köztisztviselőben állott apátnő végezte életét.

A XIX-ik században mint első spanyol s művész Maiquez Izidor magaslik ki, kit a közéletben is általánosan becsülték és tisztelték.

A színészek társadalmi állása egyébiránt itt is korlátozott volt. Még 1824-ben is, midőn Fientes gróf színésznőt vett nőül, VII. Ferdinánd a gróftól megfosztá kamarási méltóságától, noha a színművészet iránt nem érzett ellenszenvet.

Az amerikai színészetnél a főszűly a keresetre volt fektetve. E körülménynek oka abban rejlik, hogy Amerikában az embert nem annyira esze és tehetsége, mint öltözete és pénze után becsülik. Mindamellett itt is akadtak olyanok, kik művészetük által kiváló érdemeket szereztek. A múlt század közepe táján, midőn a színművészet Amerikában nagyobb lendületet nyert, különösen kintünk e téren: Forrest Edvin, Booth Edvin, Owens John és Jefferson József.

Ezek közt legjelesebb, Forrest Edvin, ki 1825. óta (most 79 éves) különösen shakspeari jellemeket játszott. Othello, Coriolan, Lear voltak kiváló szerepei, s miután egy negyedszázadon át csaknem egyedül játszta a shakspeari művek jelentékenyebb szerepeit, oly kedvező anyagi helyzetbe jutott, hogy most milliók felett rendelkezik.

A színészek társadalmi állása itt a legkedvezőbb. A kinek módjában áll fogatot tartani s vendégeket fogadni, versenyezhet az arisztokráciával; a kinek nincs módjukban, alantabb körökben mozognak, a nélkül azonban, hogy a felsőbbekből kizártnának, mivel Amerikában az osztálykülönbség egészen ismeretlen.

És most térjünk át a német színészetre.

„A németeknek nem lehet nemzeti színházuk, mert nem képeznek nemzetet” — mondá Lessing. És ebben igaza is volt. A politikai szétforgácsoltág épügy mint Olaszországban, nem engedte, hogy Németország egy fővárosban központosulhasson.

E tekintetben hátrányára szolgált a vallási dualismus is. Hogy ily központosítás nélkülözhetlen keljen, az eléggé igazolják Görögország, Anglia, Francia- és Spanyolország színházai, melyek mellett az apró német államok színházai messze hátrébe estek.

Németországban álcás játékok és bohózatok szolgáltak a nép szórakoztatására. A színészetnek itt is, mint bárhol, sok akadályal, tilalommal, egyházi átokkal kelle dacolnia. Miután azonban a papság a színészet fejlődésének korlátot nem szabhatott, maga ragadta azt kezébe s egész a XVII-ik századig a jezsuiták rendezték és vezérelték a színi előadásokat a többi között Bécsben is. A jezsuita- és iskolai színjátékok eléggé ismeretesek. Voltak még karácsonyünnepi játékok, melyeket ifjak és mesterlegények adtak elő. Csak a XVI. század második felében alakultak színházi testületek s ekkor találkozzunk először az ugynevezett „angol komédiás”-okkal, kik a német városokat sorra bejárták. Az angol nevet onnan nyerték, hogy angol színműveket játszottak.

A német színpadokon, egészen Lessingig, külföldi termékeket adtak.

A legjelentékenyebb német színtársulat igazgató volt a XVII. században Veltheim mester, ki olvasott ember lévén, társulatát csupán diákokból s képzett ifjakból szervezte s csakhamar egész Németországban nagy híre kapott. Az van e derék ember színtársulatáról följegyezve, hogy a melyik városhoz közeledett, a tanács tagjai elébe siettek tisztességes elfogadásukra s szívesen üdvözlés mellett ajándékokról sem feledkeztek meg.

De midőn Veltheim Hamburgban haldokolt, a papság vonakodott őt az Uri szent vacsorában részesíteni, miután ott még 1692-ben a színészek az egyházból ki voltak zárva. Midőn pedig Veltheim özvegye, ki férjének elhunytával a társulat igazgatósági jogát örökölte, Magdeburgban forró-lázba esett s szintén élni akart a szentvacsorával, a jámbor papság ki nyilatkozta, hogy e „nőstény eb”-nek óhaját mindaddig nem teljesíti, míg esküvel fogadást nem tesz, hogy jövőre isentelen kerestetelével fölhalg. Így van ez megírva Fuhrmann H. M. berlini tanárnak 1704-ben megjelent könyvében.

Még 1740-ben is, midőn Eckhof a deszkákra lépett, a színművészetet nemcsak silányságnak, léhaságnak tarták, de a felett is kétség támadt, va-

jon azok, kik a színészetre adták fejüket, üdvözülnek-e a túlvilágon?

Szászországban a színművészetet egészen az utóbbi időkig csak iparnak tekinték, a honnan a drezdai udvari színház kivételével minden magán társulatnak bizonyos adót kelle fizetnie. A szász törvények szerint, színész a törvényszék előtt tanu gyanánt nem léphetett fel.

Poroszországban I. Frigyes Vilmosnak 1716-ban kelt rendelete folytán, a színtársulatok az országban sehol sem ütheték föl sátrukat, s midőn egy színigazgató a végett folyamodott, hogy Königsbergben társaságával fölléphessen, egy 1721-ben kelt kir. leirat tagadólag válaszolt a kérvényre azzal indokoltatván a tilalom, hogy „az eféle izék csak a fiataliság rontására szólnak”.

A német színművészetnek soha sem volt virágzó kora, mint Angol-, Francia- és Spanyolországban, mert Kotzebue a németeknek még legnagyobb drámaírójával is diadallal versenyzett.

II. Frigyes eleitől fogva kedvelte a színművészetet s kiváló előszeretettel volt a dalművek iránt, de 1749-ben, midőn egy udvari színész meghalt, az igazgatónak még folyamodni kellett, hogy az elhunyt tisztességesen eltakaríthassák, mert a papság vonakodott a szokott szertartást a végtisztességtétel alkalmával teljesíteni.

Egy 1776-ban kelt felsőbb rendeletnek, mely a berlini színigazgatóhoz volt intézve, egyik pontja így szól: „A mi a színésznőket illeti, oda kell törekedni, hogy jó, becsületes személyek szerződtesenek, s az olyan személyeket, kik kicsapongók és nagyon roszéletűek, egyáltalában nem szabad felfogadni, mert ez által újra csak rendtelenségek fordulnak elő s a többi színésznőt is csak elkapathatnak”.

Bajorországban még az újabb korban is kevés tekintélyvel bírtak a színészek, kivéven az ammergau passio-játékosokat, mivel ezek parasztközből telnek ki.

Ausztriában, különösen az élvhajhászó Bécsben, a színészet iránt jóakaratu türelemmel viselkedtek, noha III. Ferdinánd, 1642. febr. 26-án kelt rendeletében, a szemfényvesztők, csepürágók, komédiások s több eféle léha emberek előadásait tiltja, „mert azok a rosznak forrásai, az egyszerű embereket s a kedves fiataliságot elesébitják és pénzparazlásra is vezetnek.”

TÁRCZA.

A koldusnő.

Eljött az est, a kéjvadászó
Főváros fényes nappala,
A világnak zajos zenéje
Mindenfelé megszólal.
Az utcák fény tengerben usznak,
Ezer kocsi robogva jár.
Az utca szegletén ül egy asszony,
Szegény, alamizsnára vár.

Halvány himlőhelyes arczán
Nyomor és bánat látszanak.
Alig fedik testét a rongyok,
És mind a két szemére vak.
Nem látja a fényt, ah de hallja
Ezt a zsbongást, ezt a morajt,
E népet, mely élvezni tódul,
Melyet arany és kéj szomja hajt.

Az éj hideg és nehéz szárnyával
Csattog mint vad madár a szél,
A koldus asszony megdermedve
Kezét kinyújtja és beszél.
Beszél rekedt és érczelen hangon
Inségét mondja s nyomorát,

S elpanaszolja — szívet tépve,
Szébb — ah de elrepült korát.

„Oh adjatok, ha szívetek van,
Egy fillért . . . fázom, éhezem,
Lám vak vagyok, mindkét szememre,
Dologra gyenge két kezem.
Oh adjatok, kik vigalomra
Ezreket szórtok pazon,
Nem leszek azzal szegényebbek,
Én is voltam dús egykoron.

Voltam . . . nem emlékeztek-e rám?!
Egykor bálványtok valék.
Gyönyörtől részegedtetek meg . . .
Ha köztetek megszólalék;
Tekintetem gyógyító láng volt
És félve közeledtek . . .
Mintha a löpor félne, hogyha
A gyújtó kanóc közleget.

S mint egykor büszke hódítóknak
Királyok vontak kocsiját,
Diadal szekerem úgy vonta
A kéjtől örült sokaság. —
A diadalmenet zajából
Egy hang sem maradt volna még?
— — — Elfeledtetek — s én tudom csak
Hogy egykor színésznő valék.

Jött, mint tüzes szél a pusztában,
Egy betegség és jaj nekem!
Mint itersó vas tüzes hegyével
Kiszurta mind a két szemem.
Elégeté arezom virágit,
Kitépte fényes fűrtömet.
Szétzuzta hangom fuvoláját
És — koldussá tett engemet.

S a koldusasszony mindig csak ott ül.
Az utcásark hideg kővén,
Feje lelankadva elalélva,
És kéri sem tud már szegény.
Zug a vihar, a szél havat hoz,
Az éj hidegszik szüntelen . . .
Szegény vak asszony kelj föl és menj,
Önző e nép s könyörtelen.

Menj és keress egy zugot magadnak
A hol meghalhatsz csendesén,
Hol a vigalmak bösz lármaja
Gyötrő kísértőd nem leszen.
A halál kitépi agyadból
A gyötrelmes gondolatot:
— Hogy a művészet legjobb út
Megnyerni a koldusbotot . . .

Szász Károly.

A színelőadások Lipót császárnak 1665. és 1671-ben kelt rendeleteiben már nincsenek eltüntetve, csak az van hangsúlyozva, hogy az illető színtársulatoknak engedélyért kell folyamodniuk. A társadalmi életben azonban nagyon alacsony fokra voltak kárhozthatva.

A színészek társadalmi helyzete Németországban később javult. A nagyobb városok jelesebb színészei előtt a főúri termek sem zárkóztak többé el, különösen a székvárosokban, hol a színész egy államszolgálatban levőkkel van hasonfokon, azonban a katonatisztnak, ki színésznővel kél egybe, ki kell lépnie a szolgálatból, az államhivatalnok azonban ily házasságkötés után sem kénytelen leköszönni hivataláról.

Nálunk ugy Magyar- mint Erdélyországban a színész társadalmi állása mindenkor annak egyéniségétől, magaviseletétől és maga alkalmazkodásától függött s ki feddhetlen élete által tünt ki, közbecsülés és tisztelés tárgya volt. Átalában a színészeket nálunk részben mint a nyelv művelőit, apostolait tekinték. Jellemző példa erre ama följegyzett tény, hogy midőn egy ízben T. gróf, a mult század utolsó éveinek egyik farsangján Kolozsvárt rendezett táncvigalomban, egy művésze és feddhetlen jelleme által kiváló színésznővel a táncteremben szünóra közben karonfogva társalgott, s ez eset némely előítéletes delnőnél megjegyzésekre adott alkalmat, egyik megbotránkozott asszonyságnak versben így válaszolt, az ünnepezt színművésznőre mutatva:

„Öt én azért vezetem,
Mert hazámat szeretem!“

Nem lehet azonban állítanunk, hogy a színészek iránti előítéletesség ma már teljesen kivészett. Különösen a vándorszínészeket még a közelmúltban is sokan a társadalom páriái gyanánt tekinték, s ha olykor egy-egy nagyúri pártfogó, kegyébe vette is őket a vidéken, ez inkább csak aféle irgalmas leereszkedés jellegét ölté magára, melynek vagy unalom vagy szeszély volt valódi indoka, — tisztelet némely kivételnek!

Ma már nagyobb városaink egész buzgalommal karolják föl a színügyet, magok építenek színházat s szerveznek színügyegyletet, melynek vezetése mellett a nemzeti színügy virágzásnak örvend s a színészek tisztességes megélhetését s a társaséletben való szereplést lehetővé teszi.

Közl.: Ujkéry.

Külföldi színműirodalom.

I.

Az okirat.

Színmű 3 felvonásban, írta Wickenburg Almassy Vilma grófnő.

Wickenburg-Almassy grófnő nem újone az irodalmi téren és nem küldte könnyelmű megmondolatlansággal művét a színpad deszkáira. Több év óta készül e nagy lépésre, néhány kötet hangulatos költemény és több regény sikere szól ezen állításunk mellett.

Színművében talán nagyon is komolyan fog a dologhoz. Nagy történelmi háttérrel választott színművének, mely tulajdonképen vigjáték; a cselekvényt 1067-ben játszatta Kr. u. byzanci izlésű diszletekkel, jelmezekkel, de egészen modern szellemenben.

Színpadi emlékek és művészeti tanulmányok.

Malibran Mária.

Legouvé Ernőnek a főntebbi czim alatt közelebb megjelent művéből közöljük a következő érdekes részletet:

A művész természete nem mindig egyezik meg tehetségével; a fantázia és a temperamentum gyakran oly kevéssé összhangzó, hogy mostoha testvéreknek tarthatók. Corneille csak költeményekben volt hős, Talma kicsinyes jellemmel bírt; Malibran Máriaiban azonban a nő és a művész egy személyt képezett, legalább a veszélyel szemben. Ugyanazt a vakmerőséget tanusította az életben, mint a művészetben.

Midőn először ült lovon, egyike voltam kísérőinek. Sétalovaglásunk közben széles árokhoz értünk. Nők előtt szeretjük ügyességünket fitogtatni. Barátaink egyike, kitűnő sportsmann, könnyen átugratott az árkon.

— Én is át akarok ugratni, szól Malibran.

— De asszonyom, ön nem tud ugratni.

— Mutassék meg tehát, hogyan tegyem.

Némi fölfületes utmutatás után csakugyan átugratott. Nemcsak megvetette, hanem szívenedélyesen szerette a veszedelmet. Szegény asszony! E szívenedélyének esett áldozatul.

Diogenes Romanus, egy lázadó, Eudoxia császárné palotájában törvényszék elé állíttatik. Diogenes Romanus ideális elveket akarna diadalra juttatni és az államban elharapózó korrupciónak gátat vetni. A császárnő beleszeret a rajongó lázadóba, utóbbit a szenátus halálra ítéli, a császárnő kegyelmet ad neki és az első felvonás ezzel hatásosan véget ér.

A nagy drámai hatással fellepitett első felvonás után, a színmű vigjátékká változik. A száműzetésre kegyelmezett Diogenes Romanus azon kegyet kéri távozása előtt, hogy négyszemközt beszélhessen a császárnővel. Eudoxia minden figyelmzetetés daczára enged kérésének. Romanus könyörögve kéri, vonja vissza a megkegyelmezést, mert az élet többé nem bír gyönyörrel rá nézve. A császárnő nem érti, de a rajongó érthetőbbé teszi magát és megöleli urnőjét. A császárnő azonban nem lázad fel e vakmerőségen, ellenkezőleg, viszonzozza az ölelést és bevallja a merésznek, hogy viszontszereti őt.

Egyesüléseknek nagy akadálya van, még pedig — a z o k i r a t. Egy irat, melyet a fiatal császárnőtől, első férje halála előtt kicsaltak. Ezen okiratban arra kötelezi magát, hogy másodsor nem megy férjhez. Ezen akadály legyőzésére a császárnő cselhez folyamodik. Szerelmet színel azon patriarcha unokaöccsére iránt, ki az okiratot őrzi. Azon reményben, hogy öccsese a császárnő férje lesz, a patriarcha eltépi az okiratot és Eudoxia Diogenes Romanusnak nyújtja kezét.

A mű nyelvezete költői szép, a helyzetek érdekfeszítők és néhány hosszadalmasságot és a megoldás erőltettségét leszámítva, az újdonság sikerültnek mondható. Először, a frankfurti városi színházban adatott elő, nagy tetszés mellett. A berlini királyi színházban is rendkívüli sikert aratott. Azt hisszük, a budapesti nemzeti színház is, a szünidő után színre hozza és így a vidéki színpadok repertoírja is egy hatásos darabbal fog szaporodni.

II.

Ördög asszony.

Meilhac új bohózata.

A darab a pokolban kezdődik. Az ördög olyan szerkezetet állított fel, a mely mindenkor jelzi, valahányszor a földön házassági hűtlenséget követnek el. Az ördögnek feltűnik, hogy a stockholmi mutató 40 év óta nem mozdult. Az csak teljes lehetetlenség, hogy ezen idő alatt Stockholm senki sem tért volna le az erény útjáról. Kétségkívül hiba van a szerkezet ezen részében. Az ördög előhivatta külügyminiszterét, Nick ő nagy méltóságát és megdorgálja őt. Nick menyre földre esküszik, hogy közegei pontosan teljesítik feladatukat, — de hát hiába, a svédek példás házafelek. Különben felajánlja, hogy személyesen Stockholmba utazik, és meggyőződést szerez magának a dolog mibenlétéről.

A mint ezt a miniszter neje, ördög asszony megtudja, féltékenyül lesz. Valóban oly sok rosszat hallott az emberekről, hogy aggodalma nagyon érthető. Elhatározza tehát, hogy láthatatlanul elkíséri férjét. Belebuvík ennek uti bőröndjébe és leszáll vele a földre.

Stockholmba érve a miniszter legcélszerűbbnek tartja, ha személyesen próbára teszi a svéd

Egy ízben egész napon át lovon ültünk. Este hat órakor tértünk vissza. Lovainkat tájtek borította. Néhány órával később Meroni grófnál találkoztunk. Malibran megígérte ott, hogy énekelni fog . . . még pedig a nélkül, hogy tizenöt ezer frankot kért volna ezért, mert igen gyakran működött közre csupa szívességből. Ugy énekelte, a mint lovagolt, vagyis inkább, mintha nem is lovagolt volna.

Nem szerette, ha vele szemben dicsőítették művészetét, főleg ha ez más nagy művésznők rovására történt. Sonntag iránt hátrátalan bámulatot érzett.

— Ah, ha az ő hangjával bírnék! szól egy ízben.

— Hangjával, hangjával! — ismétlé a körülálló egyike; kétségkívül csinos a hangja, de nincs benne érzés!

— Nincs benne érzés! — kiáltá élénken Malibran, — ne mondja azt. Ő neki csak az a szerencsétlensége, hogy nagyon szerencsés volt. Egyre nézve előnyben vagyok vele szemben, mert én már szenvedtem. De várjanak csak, a mig valódi bánat könyveket sajtolt ki szeméből, milyen lesz ez a hang, a melyet most kicsinylőleg csinosnak mondanak.

Egy évvel később Sonntag, miután nagy szerencsétlenség érte, első ízben lépett föl Donna Anna tragikus, pathetikus szerepében. Diadalt aratott.

asszonyok erényét és e célból a legkülömbözőbb alakokba öltözik.

Neje azonban, kit a féltékenység gyötör és aki ezért egy pillanatra sem akarja szem elől tévesztetni férjét, szintén emberi alakot ölt és a sok szép svéd asszony, kiket az ördög üldözni vél, mind — ördög asszony. Daczára tehát hallatlan kalandjainak, az ördög sem kövél el házasságtörést. A készülék meg sem mozdul és a midőn az ördög ismét visszatér a pokolba, kénytelen kijelenteni, hogy Stockholmból nem kaphat hírt.

Nyilvános köszönet.

Mindazon színtársulatok, valamint a színészet egyes tagjai, kik a közelebbi napokban Cs. S. színiügyszóató által történt méltatlan megátaladatom alkalmából, elismerő, meleghangu soraikkal megtisztelni szivesek voltak: fogadják ez uton, szívem mélyéből jövő hálás köszönetemet. A rosszakarat egy-egy pillanatra megszibaszthatja a letterőt, a nemes törekvést, de végkép meg nem ölheti. Az elismerés az, mely buzdít a további küzdelemre, ez ad erőt és kitartást nekem az ezutáni munkásságra. Jól esett tapasztalnom, hogy nagy számmal vannak a színészetnél olyanok, a kik belátják és tudják is méltányolni önzetlen törekvésemet, melyet a színiügy terén kifejték és elismerik becsületes működésemet. Ezek érdekében fogok jövőre is munkálkodni lankadatlanul. Ismételve fogadják az illetők jóakarataukért, forró köszönetem nyilvánítását.

Kelt Kassán, 1882. július 8.

Báthory R. Mihály s. k.
a „Színészeti Közlöny“
szerkesztője.

Fővárosi hírek.

— A nemzeti színház intendása körlevelet intézett a színház tagjaihoz, melyben azt tanácsolja nekik, hogy a szünidők alatt tartózkodjanak a megérőltető vendégmunkáztól és a szünetet pihenésre és tanulmányozásra használják fel.

— Németh János a nemzeti színház volt tagja jelenleg pedig a kolozsvári színház kedvelt tenoristája, a napokban tartotta esküvőjét Budapesten, Ratter Otília kisasszonnyal, Ratter J. brünni lottoellenőr kedves leányával.

— Csiki Gergelyt a vallás- és közoktatásügyi miniszter, az országos színi tanodához, a dramaturgia és mythologia újonnan szervezett tanszékére, reudes tanárrá nevezte ki.

— Erdélyi Marietta ügye. A magyar színészegylet kormányzótanácsának keddi ülésén felolvasztatott Erdélyi Mariettának azon levele is, a melyben tudatja a kormánytanácsal, hogy a színészegyletől kilép s ezután mint működvelő fog az ország színpadain működni. A kormányzótanács az ügy komoly megfontolása után kijelenté, hogy Erdélyi Marietta kilépése el nem fogadjatik, mert kilépési szándékát akkor jelentette be, a midőn a kormányzótanács azt a határozatát, melylyel a szerződés betartására utasított, már megkapta, s mert az alapszabályok VI. 1. szakasza értelmében az egyesületből csak akkor léphet ki az egyesületi tag, ha pályát változtat. — Mint lapunk zárta után értesültünk, Erdélyi M. vissza fog térni a színi-egyesület tagjai sorába, de egyelőre, a fővárosi színikör állandó vendége marad.

— Nem megmondtam? — kiáltá Malibran.

Vajjon birt-e Malibran Mária tragikai tehetséggel? E kérdésre nem könnyű a telet. A világ hajlandó két művészeti irányt összezavarni, a mely mindig egymás mellett halad, néha egymásba olvad, többnyire azonban szétágazik, sőt egymással ellentétbe is jön: az énekes és a színész művészete. A tragédia és az opera, a szavalt és az ének, a költészet és a zene külön mimikával bír. A valódi énekesnél a játék alá van rendelve az éneknek. Ugyanabban a színpadi helyzetben a tragikai színész leereszti karját, az énekes fölemeli, a színész összeszorítja ajkát, az énekes felnyitja száját, a színész élénken gesztikulál, az énekes mozdulatlanul áll. Miért? Mert a hang szépsége, tisztasága az énekesre nézve a legfőbb törvény. A legszenvedélyesebb lyrai művész is csak bizonyos momentumokban egyuttal tragikai színész is, néha épen nem az.

Nem merném tehát állítani, hogy Malibran Mária nagy tragikai színésznő volt. Sokkal nagyobb énekesnő volt, semhogy nagy színésznő lehetett volna és művészte nagyon is gyakran kárhozthatta, hogy játékát alárendelje énekének. Azt azonban bátran állíthatjuk, hogy lyrai művész soha sem párosított énekével annyit tüzet, annyit bájot, oly élénk arcjátékot és taglejtést, mint Malibran.

— **A népszínházban** f. hó 2-án a „Beület szegénye“ került színpadra. Pálmay Ilka ez estén lépett fel szabadság előtt utolszor. Jó kedvvel, és hamisítatlan kedélyvel játszott a Gál Klára szerepét. A közönség, mely egészen megtöltötte a színházat, első megjelenésekor tüntető tapsokkal fogadta; a zenekar helyéről, két gyönyörű virágokréta nyújtottak fel neki a 3-ik felvonás alatt ismét két pompás virágcsokrot. Több dalát zajosan megújrazták. Az előadás általában jól sikerült. — Pálmay Ilka július 5-én utazott el Párizsba francia tanítójával, hol a párizsi színház előadásait tanulmányozni fogja. Szabadság idejének egy részét, a trouvillei, francia fürdőben tölti. — A művésznő, — mint értesülünk, — Zola Emiltől, a „Nana“, „Paliuka“ stb. regények hírnemes írójától arcképet kapott, a miért oly szép sikerrel személyesítette „Nana“ czímszerepét.

— **A budai szinkörben** szerdán este „Boccaccio“ került színpadra. A czímszerepét Peterdiné Georgina játszotta sok igyekezettel és oly sikerrel melyet meg lehet elégedve. Két bokréta is kapott. Fiametta szerepében egy fiatal énekesnő Prielle Kornélia mutatta be magát. Mint a budapesti lapok írják, a kisasszony csinos, rokon-szenves színpadi jelenség s kellemesen csengő, elég terjedelmes hangja van. Romance-át igen szépen énekelte s a nagyszámú közönség többször élénken megtapsolta. Andorfi Péter, eredeti komikumával keltett derűtséget Lambertuccio szerepében. A szinkör egészen megtelt.

— **„Az apja unokája“**, Csikvári Jákó új népszínműve, július 6-án került először színpadra a budai szinkörben. A fővárosi kritika szerint, a darab nem aratott sikert, dacára, hogy a szerző némileg új helyzeteket vitt a színpadra. A mese sovány, a feldolgozás gyenge, kezdetleges. Az egész darabban nincs egy halás szerep s nincs oly szereplő, ki öt perczenél tovább maradna a színpadon. Közönség közép számmal volt jelen az előadáson.

Vidéki hírek.

— **Kérjük színész-előfizetőinket**, méltóztassanak velünk lakásuk számát tudatni, hogy a „Színészeti Közlöny“-t egyenesen oda címmezhesük. Ez által gátot vetünk a potya újság olvasóknak, ezenkívül előfizetőink is pontosan, s nem összegyúrve, bepiszolva, hanem tisztán kaphják meg lappeldányaikat. — Kívánatra poste restante is maradhat a lap.

— **Egy színészpár borzasztó halála.** Ujvidéken múlt vasárnap f. hó 2-án, víg társaság, köztük két nő, csónakban indult a Dunára. Eleinte a legkellemesebb utjak volt, de egyszerre nagy szel kerekedett, mely ide-oda dobálni kezdte a csónakot. A szél mindig erősebb lett s végre egy nagy hullám felborította a csónakot. Az előbb oly víg társaságot most a Duna habjai nyelték el, azonban egy fiatal színészpár kivételével, sikerült őket kimenteni. Az odavesztett szerencsétlen színész Munkácsy Gyula tenorista és színész, ki jelenleg Aradi színtársulatánál volt alkalmazva, vele együtt neje Tóth Ilka is, egyike a kedveltebb vidéki naiv színésznőknek, a habokban lelte halálát. (Ilyen meghatóan írta meg ezt néhány budapesti és vidéki lap. Mint lapunk zárta után, hiteltelosen forrásból értesülünk, az egész vízbefúlásból **egy szó sem igaz**, Munkácsiek, jó egészségnek örvevendenek. Szerk.)

— **Sopron és a német színészet.** Sopron városa csak nem tud megbarátkozni azzal az eszmével, hogy felhagyjon a német színészet istápolásával és a magyart pártolja, holott intelligenciája az utóbbi időben örvedetesen magyarosodott. A város törvényhatósága legutóbbi közgyűlése alkalmával, a városi színház két évre ismét német színgazgatóknak: Fritsche Gusztávnak engedte át s maga a törvényhatóság folyamodott számára a kormányengedély megnyeréséért. A törvényhatóság kérényét Sopron város polgármestere pártolólaj terjesztette a belügyminiszterium elé.

— **Komáromban** a győri színtársulat Beödy Gábor és Mándoky Béla igazgatása alatt már 25-ik előadásával gyönyörködött a város műpártoló és hazafias szellemű közönségét. Rendszerint azonban csak középszámú közönség jelenik meg az előadásokon, bár az igazgatók mindent elkövetnek, hogy nagyobb vonzerőt gyakoroljanak. — „Bebé“ mulattató bohózat, igen sikerült előadásban került színpadra, sajnos, gyér közönség előtt. Abonyiné szeretetreméltó „Bebé“ volt. Laczkó Aranka, Oláhé Henriette, Kovács Ilka, Tatay Eugenia és Ellinger Ilona, a főbb férfi-szereplőkkel együtt, élénk játékkal emelték az est fényes sikerét.

— **Két üdvös miniszteri rendelet.** A magyar színészegyesület k. igazgatóságának felterjesztése folytán, a m. kir. belügyminiszter a megyék közönségéhez két rendeletet bocsátott

ki. Az egyikben intézkedik, hogy oly helyeken, hol vidéki színtársulatok működnek, műkedvelői társulat csak kivételesen s jótékony célra rendezhet előadást. — A másik pedig azon visszaélések megállítását célozza, hogy némely színgazgató egy időben több községre nézve két és nyere engedélyt s midőn ez kezei közt van, az illető városnak vagy községnek tájára sem megy. Ezután egy színgazgató csak egy községre nyerhet egy időben engedélyt s ha az engedély kiállításának napjától számított 15 napon belül előadásait meg nem kezdi, új engedélyért tartozik folyamodni.

— **A német színtársulatok korlátozása** tárgyában, a magyar színész-egyesület közp. igazgató tanácsa felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, melyre a miniszter adott válaszában kijelenti, hogy a német színelőadási engedélyek kiadását saját hatáskörében továbbra is érintetlenül fenntartja, s ily engedélyek, az eddigi gyakorlat szerint csakis oly egyéneknek adtnak, akik egy felől kifogástalan magatartásnak, más felől kellő anyagi eszközökkel (könyv-, ruha-, díszlet- és megfelelő készpénz) rendelkeznek és azt hitelosen beigazolják.

— **Pályanyertes színházi terv.** A nagykanizsai állandó színháznak pályázatán Tandor Ottó volt műegyetemi segédtanár s fővárosi fiatal építész nyerte el a díjat. Ennek tervei szerint fogják felépíteni a színházat.

— **Balaton-Füredről** írják nekünk július 5-iki kelettel: Gerőfy színtársulata jul. 3-án kezdte meg a füredi saíson „Milimári“ népszínművel nagy közönség előtt. Gerőfy, Gerőfy, Balogh Árpád, Feherváry Ottó és Kőmivesne nagy hatással játszottak. — Azóta négy előadás volt, szépszámú közönség előtt. A fürdővendégek folyton érkezők, az időjárás is kedvező és így a társulat jó sasonnak néz elebe.

— **A pozsonyi színház** és redoutépület tervét a belügyminiszter megvizsgálta a közmuvelés közlekedésügyi miniszterium szakértői által és ezeknek véleménye alapján a hozzá fölterjesztett tervet és költségvetést nem hagyta jóvá, hanem felhívta a városi törvényhatóságot, hogy a szakértői véleményben kijelölt hiányok figyelembe vételével, készítsen új tervet és költségvetést.

— **„Nem fizetünk!“** Ezt a jelszót tüzték ki Hubay Gusztáv színtársulatának tagjai, a hozzánk is beküldött köriratban. A körirat aláírói, számszerint tizenketten, a mellett szólalnak fel, hogy a csak tagdíjbehajtásra való kormánytanácsra nincs szükség, mert a színész-egyesület alapszabályai s a hozott ítéletek, a polgári bíróságok előtt nem respektáltván, pictus masculussá válik az egyesületi szervezet. Addig, míg az alapszabályok oly formáját nem adják meg az egyesületnek, hogy a színi bíróságok ítéletei a polgári hatóságnál is figyelembe vétessenek, addig a körirat aláírói megtagadnak minden néven nevezendő tag. vagy nyugdíjfizetést. — A tavalyi színész-kongresszuson, Polonyi ügyvéd indítványa folytán, a „Fegyelmi szabályzat“ oly módon kidolgozására, mely a polgári hatóság előtt is respektáltassék, egy bizottság küldetett ki. Nem tudjuk, elkészítette-e a kiküldött bizottság munkálatait, de annyi tény, hogy még ez ideig mitsem hallottunk felőle.

— **Eljegyzés.** Sajó Bandi, a szegedi színtársulat népszínműnekeke közelébb váltott jegyet Grobetti Irma kisasszonnyal Bécsből.

— **Ujvidéken**, Aradi Emilia jutalmául: „A szevillai borbély“ vigjáték adatott. Aradi Emilia élénk kedvvel játszott, igen kedves és sentimentális Rozina volt, kit a közönség csokrokkal, koszorúval fogadott kiléptekor s az előadás folyamában ismételt tapsokban részesített. Kiváltképen sikeresnek mondhatjuk játékának azon részeit, melyekben természetes naivságot kifejezhet, valamint éneke is igen kellemes és szép volt. Tiszai Dezső routinrozott színész, kinek minden mozdulata a helyzetnek teljesen megfelelő, természetes játéka ma is nagyban emelte az előadás sikerét. Kazaliczky művészzel játszott, s Makóval együtt nagy tapsokat aratott, tetszett. Lovási sikeresen oldotta meg szerepét. Nyitray Sándor és Sajó Bandi a közönségnek tetszetek, derűtséget okoztak. — Litzemayer-nővérek jutalomjátékául „Giroflé-Girofla“ operette adatott elő jó sikerrel. Az előadás élvezetes volt. Jutalmazottak tánca nagyon tetszett s a viharos, ujjázó tapsokat teljes mérvben kiérdemelték. (U—k“).

— **Milyen a nagyvárdi szinkör?** Nincs a világon olyan időjárás, írja a „Nagyvárad“, a melyik alatt jót tudna mondani a közönség a mi szinkörünkről. Ha jó meleg időjárás: ráfogják a jámborra, hogy fulasztó hőség van benne. Ha hideg van: akkor mindenki előtt kiállhatatlannal szellős. Ha szél van: akkor pauszakodnak, hogy nem tudnak benne maradni a légvonattól.

Ha esik az eső: akkor meg senki sem hallja az előadást a fedél kopogástól. Szóval rá illik amaz Ecsedi-féle vers — hogy: — „Keserű a sorsa ez gyarló bódénak, — Közönség gusztusát el nem találóknak! — Mert ha jön a hideg: dergünk mint fagyon. — Esőben nem hallunk, s ezugút benne agyon. — Tüztől és villámtól félhetünk mint a Ring. — S ha megjön a meleg: felesleges az — ing!“

— **A színészet művészet-e vagy komédia?** Ez a kérdés merül fel önkénytelenül, midőn sajnosan azt kell tapasztalunk, hogy némelyek a színészetet valóságos komédiává alacsonyítják le. A napokban egy gyászlapot küldtek be hozzánk, melyen Dancz Lajos, gyászszegélyű jeletésen hívja meg a közönséget, megtartandó jutalomjátékára. Egy kegyeletes ténynek ily módoni kiparodizálása, a legnagyobb megrovást érdemli meg s egy eceptet sem válik Dancz Lajos dícséretére. A gyászjelentés így hangzik: „Szomorodott szívvel jeleti Thália asszony nemkülönbön Lambertuccio, — Veréb Jankó, — Wander Bum Palamed báró, — Geier Jeremiás gyermekei: szeretett szülő atyoknak: Dancz Lajosnak f. hó 4-én törtéendő gyászokinyultát, — ha tudnillik ekkor törtéendő jutalomjátékán a teremben annyi hely is marad, hová egy gombostűt leszúrni lehessen. Ez alkalommal „Két menyasszony egy völlegény“ kerülend színpadra. — Az engesztelő szent mis (más) áldomás, Lázár vendéglőjében temetés után fog megtartatni. Legyen könnyű a menetel annak, kinek nehéz volt a jövetel. Béke boraira! — Áldás ham(ham)vaira!! — Tehetségével és jó darabbal vonzón közönséget az illető jutalmazandó, nem pedig ilyesmivel.

— **Nagyváradról** írják lapunknak: Blaha Lujza első négy előadása után, mely ugy az anyagi, mint szellemi részt tekintve, fényesen sikerült, július 2-án megkezdődött a második ciklus, melyre szintén első nap mind elkeltek a jegyek. Az első sorozatban a „Piros bugyellár“, „Igmandi kispap“, „Kornevilli harangok“ és „Arva Zsuzska“ mind kitűnően sikerültek. Taps, éljenzés, virágbokréta, koszorú volt minden este bőviben. A második sorozatban „Milimári“, „Boccaccio“, „Tündérlak Magyarhonban“ és „Vörös sapka“ — ez utóbbi Nagyváradon először — került színpadra. — Blaháné július 10-én kezdi meg vendég szereplését Marosvásárhelyt, Nyéki János színtársulatánál. A vendég szereplés után a borszéki fürdőre megy.

— **Hibaigazítás.** Mult számunkban, a kassai színház alaptöke gyarapítására adakozók névsorában, hibás névsere történt, a menyiben nem Kozora Vincze adott a jelzett czélra 5 frtot, hanem Kozora Endre. A mit ezennel helyreigazítunk.

— **A győri színház**at renoválni fogják. A színházi részvény- és színpártoló egyletek e czélra egyesülvén, Voyta Adolf jóhírű építészernővel elkészítették az átalakítási tervet és költségvetést. A tervet igen sikerültnek és könnyen kivihetőnek mondják. Kivitele alig kerülne többé 3000 frtnál, a mely összeget Győr városa a nemes céztől bizonyosan nem fogja megtagadni.

— **Ungvárt**, az elmúlt héten színpadra hozott öt darab mind ujdonság volt. A „Hazi kereszt“ és „A czivódás okai“ című egy felvonásos vigjátékok mellett, három előképet állított össze ügyes csoportosítással Beczkói József, a színtársulat tehetséges festője, ugymint: „A siralomház“, Munkácsy világhírű festménye után, továbbá „Krisztus Pilátus előtt“ és „Nagy élő márvány csoportozat.“ Mind a hármat a közönség zajos tetszéssel fogadta s Beczkóit, minden kép után kitapsolták.

— **A zombori színház** épületén serényen dolgoznak és alapos remény van, hogy ez még az őszszel — a berendezést sem véve ki, — tökéletesen elkészül.

— **Keszthelyen**, Balogh Alajos színtársulata, a mult hét folyamán, a következő darabokat hozá színpadra: „Brankovics György“, „Milimári“, „Kéj-utazás“, „Egy katona története“, „Két völlegény egy menyasszony“. Az előadások általában sikerültek s élvezetet nyújtottak. Balog Alajos és neje továbbá Balog Árpád, Holottai Erzszi, Rajzne Amália, Kovács Ilka, Kemény, András Mihály stb. a közönség kedvencei. A közönség mindig szép számmal keresi fel a csinos színházat. E hétre ki volt tüve: Rang és mód, Hamlet, Liliomfi, Üdvöske (másodszor) és Marcsa az ezred leánya.

— **Pápán**, Karolyi Lajos színgazgató, társulatával átutazólag néhány előadás megállapodott. Az első előadás f. hó 4-én volt, a „Miniszter előszobája“ és az „Őszi napsugár“ adatott elő Ujházi Ede, a budapesti nemzeti színház tagjának vendégfelléptével.

— **A „Bars“** című lap, Bárdi Lajosról, ki a színpályán szép sikerrel működik, a legszebben nyilatkozik. „Gauthier Margit“-ban Armandot, —

mint a nevezett lap írja. — várakozáson felül játszta. — „Delilá”-ban Rosveint személyesíté; a szerelmes ifjú művészt átértzetten adta kivált azon lelki küzdelemben. midőn régi szerelmeséről lemondva, — a hercegnő hálójába engedi magát vonatni; a tragikai elbukásnál pedig, mondhatni remekelt.

— **Kis-Uj-Szálláson.** az ott működő magyar színtársulatnak nem a legkedvezőbbben megy dolga s azért a napokban bevégzi Gáspár igazgató ott működését s Turkerébe viszi társulatát. — Berki Ilona a „Notredamei toronyőr” ez. drámát választá jutalmául, melyben Eszmeralda szerepét játszta. A jutalomjáték mind anyagilag, mind szellemileg jól sikerült.

— **Tornáról** Fűredi Alajos daltársulati igazgató, játszhatási engedélyért folyamodott a szépsii előljáráshoz, mely azonban megtagadta a helyhatósági engedélyt azon okból, mivel Szepsiben már régebb idő óta egy műkedvelő társulat alakult s legközelebb is előadást terveznek és így, a város bírája szerint, felesleges volna két társulat. (Jellemző!)

Külföldi hírek.

— **A legujabb színházegés.** Egy hét alatt két színház égett le Oroszországban. A rigai színház égéséről szóló hírt követte az a távirat, mely a pétervári Arkadia színház leégését jelentette. Mindkét színház nappal égett le. Az Arkadia színház katasztrófájáról a következő részleteket vetjük: Az Arkadia egyike volt a legszebb nyári színházaknak. A tűz délben ütött ki és azáltal keletkezett, hogy az egyik színész öltözőjében nyitva felejtették a gázt. Mások gyújtogatást emlegetnek. Két gyanus egyéut el is fogták. A színház mindenestül a lángok martalékává lett. A kár fél millió rubel. Emberélet nem esett áldozatul. Egy tüzoltó életveszélyesen megsérült, mert a színház tetejéről a lángok közé esett, de társai kimentették.

— **Dumas a bíróság előtt.** Dumas Sándor bizonyos Chere özvegye javára rendezett előadás jövedelméből, 7000 és néhány frankot elvett mert, a kaméliás hölgyet játszották. Az említve volt, hogy a miliomos Dumasnak zokon vették e fukarság s pénzvágtyól kiindult tettét és gyűjtést rendeztek, hogy megszervezzék az ő honoráriumát és visszaadják az özvegynek a magáét. Már 2000 frank gyűlt össze. Egy úr, ki a jótékony cselára 100 frkot adott, Dumast bepörölte, mert ugymond, ő a szegény özvegynek adott 100 frkot és nem Dumasnak és így Dumasnak csak a rendes 5 frank, a zártszék rendes ára után van joga szerzői osztalékot követelni. A 12 frankból, a mit fölvevett, az adományozó 11 frk és 40 centimet visszakövetel.

— **Csalogány és pacsirta** című operettet ír Wouwermans Aime, zenéjét szerzé Khom Alfréd. Az operette melynek színehozatalát már több helyen tervezik, az egyiptomi újabb események által aktualis érdekelt nyer, a menyiben a cselekvény színlhelye a modern Kairó.

— **Öt színműrő** szövetkezett közelebből Párizsban öt felvonásos színdarab megírására, oly formán, hogy mindegyikök egy felvonást ír meg belőle. A sorrendet sors húzás útján határozzák meg egymás között. A vállalat élén, mely ugy látszik legelső sorban szeuzáció-keltésre van számítva, Busnach áll.

— **A bécsi Stadttheaterben** a szüniidők július 1-én kezdődtek és augusztus végéig tartanak. A nevezett színház a lefolyt idény alatt 24. ujdonságot hozott színe. Ezek között külföldi volt 13, eredeti 11. Legtöbbször adták Paillon „A hol unatkoznak” című vígjátékát, Burger „Jour fixe”-ét, Dumas „Bagdadi hercegnő”-jét és Sardou „Odette”-jét.

— **Shakspeare „Romeo és Juliá”-ját** százszor megismerték „közelebb Londonban. Ez az első eset, hogy a nagy költőnek egyik drámája saját hazájában kassza-darabnak bizonyult, a mi ezuttal főleg Irwing közreműködésének tulajdonítandó.

— **„Az első csok”** a címe egy három felvonásos új operettnak, melynek szövegét Emile de Najac és Raoul Toché, zenéjét pedig Emile Jonas írták. Az operette a jövő idény alatt fog Párisban színekerülni.

— **A bécsi udvari színházakban** e hó elsején kezdődtek meg a szüniidők. A lefolyt színházi évben a Burgszínházban tizenkét ujdonságot adtak elő és 21 darabot hoztak színe részben új betanulással, részben új szereposztással. — Az operaszínházban három operai és két ballet-ujdonság került színe, míg e fölelevenített operák és balletok száma kilencre rugott. Mint vendégek szerepeltek az operánál: Lucca Paulina, Lehmann Lilli, Wilt Mária, Brandt Marianna, Epstein, Zona, Voggenhuber Vilma és Wekerlin

énekcsók, továbbá Siehr, Gudehus, Reichmann, Fischer, Niemann, Ernst, Stritt, Riese, Krolopp és Jäger énekesek.

— **A kótairás** feltalálójának, Arezzói Guidónak szülővárosában Arezzóban emlékszobrot állítanak, melynek leleplezésénél harmincz daleylet fogja az ünnepi himnuszt énekelni.

— **Készülőfelben levő operettek.** Strauss János már nagy részét megírta új operettnének, melynek címe ez lesz: „Egy éj Velencében.” Su ppé pedig a jövő héten be akarja fejezni a „Fanfari” című operettejét, melynek szövegét Genée és West írták.

Egyveleg.

— **Lélekjelenlét.** Egy kisebb vidéki színházban egy rémdrámát adnak. Az utolsó jelenetek egyikében a bős intrikusnak törrel kell orozva ledőlni a hőst. Ekkor, midőn már a színpadon volt, s csuszva ment a deklamáló hős mögé, azt veszi észre, hogy a tört a ruhatárban felejté. Nem veszté el lélekjelenlétét, gyorsan elhatározza magát, siri hangon így kiált a meglepett hős fölébe: „Hallj meg te gyáva! Töröm ugyan nincs nálam, hogy ledőljelek, de itt van két erős öklöm: ezekkel foglak én itt, a nagyérdemű közönség előtt kivégezni!” A n. érd. közönség pedig homéri kacajban tör ki a rémes jelenet felett.

*

— **Ömlengés a fű-zöldüléskor.** Egyik vidéki városban a következő levelet kapta egy színész: „Kissaszony! Ambár én csak egy szegény munkás vagyok, mégis úgy szeretem magát akár egy bankár. — Addig is, a mig bankár lehetnék, küldöm kedgyednek ez ibolyacsokrot. Ha levelem után ismerni, és érzelmeimbe osztozkodni akarna, mikor a színpadon lesz, emelje szívéhez e csokrot és emelje fel hozzám szemét a karratr a! Bizonyosan fel fog ismerni, mert lábaim ott fognak lessingeni a baloldali középső oszlop mellett. Ezt a helyet — kegyed látásáért — ha kell, ököllel is megvédelmezem!”

Vegyes.

A magyar népdalok egytetemes gyűjteményének zongorára alkalmazott dallamkönyvéből, vagyis a „Magyar Dalalbum”-ból megjelent a III-ik kötetnek 9-ik füzeté is az 561—580. számú, következő dallamokkal: 1. Rózsám, rózsám, mi a bajod? 2. Sajó vize zavarodik. 3. Sárgán virágzik a repce. 4. Sári rózsám, hová mégy? 5. Selymes Panna. 6. Soh sem hittem, hogy a Tisza . . . 7. Sokszor mondtam én neked. 8. Sötét felhők tornyosulnak. 9. Stiriában Ajk faluban. 10. Suli, suli, sullárom. 11. Szabad pusztán szól a ménes kolumpja. 12. Száll a galamb. 13. Szálldogál a fecske. 14. Száraz füre deres harmat. 15. Szeretőknek szeretnelek. 16. Szerettek kedves babám. 17. Szép állat a liba. 18. Szíved végső dobbanát . . . 19. Tele szívünk örömmel. 20. Tied minden gondolatja . . . — Előfizetési ár a „Dal-Album”-ra egy évre vagyis 10 füzetre 1 frt 80 kr. A „Magyar Daltár” III-ik kötetére mint a „Dalalbum” szöveggönyvére 80 kr. A „Daltár III-ik kötetéből az első felkötet már elhagyta a sajtót és minden megrendelőnek azonnal megküldetik. Előfizetések Győrbe, a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalához intézendők. Egyes füzetek minden rendes hazai könyvkereskedésben is kaphatók.

Megbízások tára.

Keresünk a tételre.

Nagy színházhoz: elsőrendű drámai szende és társalgási színésznőt; egy salon bonvivánt, egy szerelmezt, és egy operette s népszínmű énekesnőt s több kardalnokot.

Továbbá szintén nagy színházhoz: elsőrendű operette énekesnőt, apaszínezelt, naiv színésznőt, egy jó anyaszínezőnőt, szerelmezt, és több kardalnoknót.

Középrendű társulatokhoz: A jövő téli évadra: operette és népszínműénekesnőket, énekeseket, kardalnokokat és kardalnoknőket, mindkét nembeli dráma és vígjátéki tagokat.

Keresünk a nyárra.

Elsőrendű társulathoz: egy betanult karvezetőnőt és egy karmestert. Helyeiket azonnal is elfoglalhatják.

Szerződést keresnek a nyárra.

Középszerű társulathoz:

Szerelmes és jellem; neje sugó. Másodszerelmes, operette és társalgási. A z o n n a l m e h e t n e k .

Ajánlkoznak a tételre.

1. Komikáné, operettben is részt vesz.
2. Másodszerelmes, operette és társalgási.
3. Karmester.
4. Komika, anya és társalgási (kisebb fixum társulathoz.)
- *. Pénztárnok. (500 frt biztosítékot képes letenni.)
6. Operette tenor-buffó komikus és társalgási
7. Másodszenye, operettben is részt vesz.
8. Segédénekesnő karban is részt vesz.
9. Operette tenor és bonvivánt, neje naiv színész.
10. Operette buffó, drámában apa, neje naiv színész.
11. Hős, jellem és szerelmes, neje hősnő, drámai szende és társalgási.
12. Anya és komikáné (kisebb társulathoz.)
13. Opera és operette koloratur énekesnő.
14. Hősnő, anya és társalgási.
15. Karmester.
16. Operette és népszínműénekesnő.
17. Drámai és társalgási szende.
18. Elsőrendű koloratur énekesnő.
19. Naiv és szende.
20. Fialat hősnő, társalgási és fiatal anya.
21. Másodoperette énekesnő.
22. Szerelmes és jellem, hős.
23. Drámai és vígjátéki szende s fiatal hősnő.
24. Buffó, salonkomikus és társalgási. Neje betanult karnő.
25. Sugó. (nagyobb társ.-hoz.) (Folytatjuk.)

Felhívások.

I.

Tisztelettel fölkérem a vidéki színészet mindkét nembeli tagjait, kik dráma, vígjáték, operette, és népszínmű fixum társulatomhoz a tételre Szatmárra szerződni óhajtanak, hogy föltételeiket műsorukat és a menyiben ismeretlenek volnának arczképeiket hozzám, vagy a „Színészeti Közlöny” szerkesztőségéhez beküldeni sziveskedjenek.

Pápa. 1882. július hó.

Károlyi Lajos
színgazgató.

II.

Tisztelettel felkérem a vidéki színészet mindkét nembeli tagjait, kik dráma, vígjáték, operette és népszínmű fixum társulatomhoz a tételre szerződni óhajtanak, sziveskedjenek feltételeikkel Érsekújvárt felkeresni, és a kik előttem ismeretlenek volnának, arczképeiket hozzám beküldeni.

Kelt Érsekújvárt, 1882. július 4-én.

Mártonffy Pál,
színgazgató.

III.

Eőry József daltársulati igazgató, felkéri a vidéki színészet azon tagjait, kik hozzá fellépti díjra szerződni hajlandók, hogy ebbeli szándékukról értesítsék őt Dobsinán (Gömör-megye.) Különösen fiatal színészek és színésznőkre, egy sugóra és egy színlaposztó s kellékesre van szüksége. A kik azonnal mehetnek, azoknak mérsekelt előleg. és utiköltséget küld.

IV.

Fűredi Alajos daltársulati igazgató, felszólítja mindazon színészeket és színésznőket, kik engedélyezett daltársulathoz szerződni óhajtanak, sziveskedjenek ezen szándékukat valódi bérmentés levélben tudatni, Tornára (Tornamegye.)

Nyílt tér*)

Nyilatkozat.

Miután tudomásomra jött, hogy Komáromi László színész, több városban, u. m. Békés, Balászfalva, Alvincz stb. mint megbízottam adta ki magát, s nevezben bérletet nyitva, a tőlem ellopott színházi jegyeket elárusítja s a jóhiszemű közönséget rászedi: — felkérem pályatársaimat, hogy a kik a nevezett egyrén hollétérol tudomással birnak, sziveskedjenek őt, mint csalót elfogatni, s a hatóságnak átadni, hogy ellene a törvény egész szigorával felléphessenek.

Szász-Rógen, jul. 2. 1882.

Nyékijános, s. k.
színgazgató.

*) Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.